

Συνέδριο με θέμα
«Απώλεια, πένθος και παιδί – Ο ρόλος του σχολείου»
Σάββατο, 26 Ιανουαρίου 2019
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8:30 – 9:00	Εγγραφές
9:00 – 9:10	Χαιρετισμός Διευθύντριας Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου Ευριπίδου
9:10 – 9:50	«Διαχείριση πένθους στο σχολείο – Αντιδράσεις των παιδιών και προτεινόμενο σχέδιο δράσης» , Δρ Χριστιάνα Λοϊζίδου και Έλενα Κάγκα, Λειτουργοί Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
9:50 – 10:10	Συζήτηση
10:10 – 10:30	«Συζητώντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους με παιδιά: ενδιασμοί, αποτελέσματα, εισηγήσεις» , Δρ Πολυξένη Στυλιανού, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
10:30 – 10:40	Συζήτηση
10:40 – 11:10	Διάλειμμα
Παράλληλα Εργαστήρια: Εντάσσοντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους σε συζητήσεις με παιδιά στην τάξη	
11:10 – 13:00	<ol style="list-style-type: none"> 1. ...στο Νηπιαγωγείο, Δρ Μαρία Ηρακλέους, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και Εύη Ισαάκ, Εκπαιδευτικός Προδημοτικής Εκπαίδευσης 2. ...μέσα από το παιδικό βιβλίο «Αντίο Ποντικούλη» της Robbie H. Harris, Αναστασία Σπύρου και Χριστιάνα Καραολή, Εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης 3. ...μέσα από το παιδικό βιβλίο «Θα σ' αγαπώ ό,τι και κι αν γίνει» και της αγγλικής του έκδοσης «No matter what» της Debi Gliori, Ελένη Αναστασίου και Κωνσταντία Αγαθοκλέους, Εκπαιδευτικοί Δημοτικής Εκπαίδευσης 4. ...μέσα από το παιδικό βιβλίο «Άφησα την ψυχή μου στον άνεμο» της Roxane Marie Galliez, Φρύνη Χαρίτωνος, Εκπαιδευτικός Δημοτικής Εκπαίδευσης 5. ...μέσα από το παιδικό βιβλίο «Λόγια στα κύματα» της Έλενας Περικλέους, Έλενα Περικλέους, Συγγραφέας και Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου
13:00 – 13:10	Αξιολόγηση Συνεδρίου Επίδοση πιστοποιητικών παρακολούθησης

Περιγραφή Εργαστηρίων

1. Η προσέγγιση της απώλειας και του πένθους στο νηπιαγωγείο

από τη Δρα Μαρία Ηρακλέους, Λειτουργό Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και την Εύη Ισαάκ, Εκπαιδευτικό Προδημοτικής Εκπαίδευσης

Σκοπός του Εργαστηρίου είναι να προσεγγίσει τις έννοιες της απώλειας και του πένθους στο Νηπιαγωγείο με ειλικρίνεια και τρυφερότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τους περιορισμούς των παιδιών της νηπιακής ηλικίας. Συγκεκριμένα, το Εργαστήριο στοχεύει στην καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, μέσα από το Πρόγραμμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, στην αξιοποίηση μεθόδων με τις οποίες μπορούν να εμπλέξουν τα παιδιά σε δραστηριότητες που θα τα βοηθήσουν να κατανοήσουν την έννοια της απώλειας ως μέρους της καθημερινής μας ζωής και να εκτιμήσουν παράλληλα την αξία της ζωής εκφράζοντας τα συναισθήματά τους.

2. Προσεγγίζοντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους μέσα από το παιδικό βιβλίο «Αντίο Ποντικούλη» της Robbie H. Harris,

από τις Αναστασία Σπύρου και Χριστιάνα Καραολή, Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης

Η Harris στο βιβλίο της «Αντίο ποντικούλη» πραγματεύεται τον θάνατο του κατοικιδίου ενός μικρού αγοριού. Μέσα από το κείμενο αναδεικνύονται οι φάσεις του πένθους τις οποίες περνά ο πρωταγωνιστής της ιστορίας: η άρνηση, ο θυμός, η συνειδητοποίηση, η θλίψη, η αποδοχή. Το εργαστήριο στοχεύει στη γνωριμία των εκπαιδευτικών με το περιεχόμενο του βιβλίου και την προτεινόμενη εκπαιδευτική του προσέγγιση στις μικρότερες τάξεις του δημοτικού (Α΄- Β΄) αλλά και στο νηπιαγωγείο. Στόχος του εργαστηρίου αποτελεί επίσης το μοίρασμα της εμπειρίας των εισηγητριών, οι οποίες εφάρμοσαν σχετικό σχέδιο μαθήματος στην Α΄ και τη Β΄ Δημοτικού.

3. Προσεγγίζοντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους μέσα από τα το παιδικό βιβλίο «Θα σ' αγαπώ ό,τι και κι αν γίνει» και της αγγλικής του έκδοσης «No matter what» της Debi Gliori,

από τις Ελένη Αναστασίου και Κωνσταντία Αγαθοκλέους, Εκπαιδευτικούς Δημοτικής Εκπαίδευσης

Το βιβλίο «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να κατευνάσουμε τους φόβους των παιδιών. Αποτελείται από μικρούς διαλόγους του παιδιού, πρωταγωνιστή της ιστορίας, με τον αγαπημένο ενήλικα, ο οποίος με τις απαντήσεις του προσπαθεί να τον πείσει πως η αγάπη του είναι δεδομένη ό,τι κι αν γίνει, γιατί συνεχίζει να υπάρχει ακόμα κι όταν «πεθάνουμε και χαθούμε». Το εργαστήριο στοχεύει στη βιωματική προσέγγιση του βιβλίου, με την εμπειρία εφαρμογής του σε παιδιά Δ΄ τάξης δημοτικού, καθώς και το μοίρασμα της εμπειρίας εφαρμογής μαθήματος στο μάθημα των Αγγλικών με παιδιά Ε΄ τάξης.

4. Προσεγγίζοντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους μέσα από το παιδικό βιβλίο «Άφησα την ψυχή μου στον άνεμο» της Roxane Marie Galliez,

από τη Φρύνη Χαρίτωνος, Εκπαιδευτικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Με λόγο ποιητικό, ο παππούς του πρωταγωνιστή του βιβλίου «Άφησα την ψυχή μου στον άνεμο», ο οποίος έχει πεθάνει, «μιλά» στον εγγονό του μέσα από εικόνες – οπτικές και ακουστικές-βοηθώντας τον να αποδεχτεί τον αποχωρισμό τους και ενθαρρύνοντάς τον να συνεχίσει τη ζωή του. Το βιβλίο υπογραμμίζει έντονα τη σπουδαιότητα των αναμνήσεων και τη συνέχιση της σχέσης με αυτόν που «έφυγε» μέσω αυτών. Στο εργαστήριο θα γίνει βιωματική προσέγγιση του βιβλίου και μοίρασμα της εμπειρίας εφαρμογής της προσέγγισης αυτής με παιδιά Στ΄ τάξης Δημοτικού.

5. Προσεγγίζοντας τις έννοιες της απώλειας και του πένθους μέσα από το παιδικό βιβλίο «Λόγια στα κύματα» της Έλενας Περικλέους,

από την Έλενα Περικλέους, Συγγραφέα και Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου

Το βιβλίο «Λόγια στα κύματα» θα εκδοθεί προσεχώς από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Υ.Α.Π.) και στόχο έχει να καλύψει το κενό που υπάρχει στην παιδική βιβλιογραφία σε σχέση με την προσέγγιση της απώλειας και του πένθους στα παιδιά. Στο εργαστήριο, οι εκπαιδευτικοί θα εμπλακούν σε βιωματικές δραστηριότητες που θα τους διευκολύνουν προσφέροντάς τους εργαλεία και ιδέες για να διαχειριστούν τα δύσκολα ζητήματα και ερωτήματα που προκύπτουν σε σχέση με την απώλεια και το πένθος. Οι δραστηριότητες αυτές θα είναι βασισμένες σε προτεινόμενο σχέδιο μαθήματος επεξεργασίας του εν λόγω βιβλίου, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί στην τάξη σε δοκιμαστική βάση.